

VIHARFELHŐK ALBION FELŐL

**A BRIT POLITIKA BALKANIZÁLÓDÁSA –
ÉS ANNAK EURÓPAI HATÁSAI**

VIHARFELHŐK ALBION FELŐL

A BRIT POLITIKA BALKANIZÁLÓDÁSA – ÉS ANNAK EURÓPAI HATÁSAI

Forrás: PA/PA Wire

Nagy-Britannia ma egy olyan politikai kristálygömb, melyben megpillanthatjuk Európa közeljövőjét: mi történik, ha a politikai elit elveszíti kapcsolatát saját társadalmával, az állam pedig nem képes többé hitelesen szavatolni a rendet. A brit pártrendszer széttöredezése, a tömeges migráció hatásai, a közbiztonsági válság és a rendőrségi kettős mérce mind ugyanabba az irányba mutat: a közös politikai keret repedezik. Ami ma Albion felől érkezik, a nyugat-európai balkanizáció egyik első, különösen éles előképe.

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Jelen elemzésünk Nagy-Britannia belpolitikai és társadalmi válságfolyamatait nem egymástól független fejlemények halmazaként, hanem egy mélyebb szerkezeti átalakulás tüneteként értelmezi. Kiindulópontja az Egyesült Királyság politikai rendjének fokozatos balkanizálódása: a hagyományos pártstruktúra fellazulása, a tartományi-nemzeti törésvonalak kiéleződése, valamint az intézményekbe vetett bizalom eróziója egyidejűleg alakítja át a brit közéletet. A jelenség már túlmutat a választási ciklusok megszokott ingadozásain; azt mutatja, hogy a brit politikai közösség belső kohéziója mind területi, mind társadalmi, mind intézményi értelemben meggyengült. **A korábban stabilnak tekintett brit modell ma egyre kevésbé képes közös politikai nyelvet kínálni a birodalmi múltból örökölt nemzeti keretek, a posztindusztriális társadalmi feszültségek és a migráció által átalakított városi terek között.**

E helyzetkép európai távlatból is beszédes. A migráció, a közbiztonság, a politikai képviselet és az állami cselekvőképesség kérdései Nyugat-Európa több országában hasonló módon kapcsolódnak össze. Nagy-Britannia ezért nem kivételként, hanem előrehaladottabb példaként jelenik meg. Az Egyesült Királyság egy olyan ország, ahol a kontinensen is érzékelhető folyamatok sűrítve és különösen élesen váltak láthatóvá. A brit tapasztalat lényege, hogy a bizalomvesztés nem egyetlen intézményt vagy pártot érint, hanem a politikai rend egészének működőképességét kezdi ki. **Amikor a polgárok egy jelentős része már nem hisz a hagyományos pártok képviseleti képességében, és megkérdőjelezi az állami intézmények pártatlanságát, a politikai verseny tétje fokozatosan a rendszer hitelessége lesz.**

Széttöredező térkép – a brit pártrendszer válsága. Elsőként a 2026-os helyhatósági és devolúciós választások politikai következményeit mutatjuk be. Skóciában az SNP megőrizte vezető helyét, Walesben a Plaid Cymru történelmi áttörést ért el, Angliában pedig a Reform UK előretörése jelezte a korábbi kétpárti logika

megrendülését. A választási eredmények közös üzenete, hogy a londoni központtal szemben álló regionális erők és a régi váltógazdaságon kívülről érkező pártok egyszerre erősödtek meg, miközben a Munkáspárt és a Konzervatív Párt stabilizáló, a pártpolitikai rendszert meghatározó szerepe látványosan gyengült.

Megroppant közbizalom – közbiztonság, migráció, rendőrségi kettős mérce. A társadalmi bizalomvesztést két nagy visszhangot kiváltó bűnügyön keresztül is megvizsgáljuk. Henry Nowak southamptoni meggyilkolása és a belfasti késes támadás nem pusztán kriminalisztikai esetként, hanem az állami intézmények hitelességi válságának jelképeként jelenik meg. A „*two-tier policing*” körüli vita azt a szélesebb félelmet sűríti magába, hogy az állam nem minden polgára esetében érvényesíti azonos mércével a törvényt, miközben a politikai elit sokszor értelmezési vitákkal helyettesíti a közrend helyreállítását.

Európai tükör – brit tünetek, kontinentális párhuzamok. Végül a brit fejleményeket európai összefüggésbe helyezzük. Németországban az AfD erősödése, Franciaországban a Nemzeti Tömörülés tartós politikai súlya, valamint a migrációs és közbiztonsági viták kiéleződése azt jelzi, hogy a hagyományos centrupártok több országban is nehezen adnak hiteles választ a választók biztonsági és képviseleti igényeire. A párhuzam a törésvonalak logikájában áll: gyengül a társadalmi kohézió, csökken az intézményi bizalom, a rend és kontroll ígérete pedig egyre erősebb politikai vonzerővé válik.

E folyamatok összessége arra utal, hogy **a brit válság nem átmeneti zavar, hanem hosszabb ideje halmozódó bizalomvesztés következménye.** A választási átrendeződés, a brutális bűncselekmények, a rendőrséggel kapcsolatos viták és a migráció körüli feszültségek ugyanannak a problémának különböző arcai: annak, hogy az állam tekintélye megrendült a közrend fenntartása, a törvények pártatlan érvényesítése és a politikai stabilitás megtartása terén.

A brit krízis európai jelentősége abban áll, hogy előrehaladott formában mutatja meg a Nyugat-Európában erősödő konfliktusok politikai következményeit. Ha a közbiztonsági félelmekre, az intézményi hitelesség megrendülésére és a közösségek közötti bizalom gyengülésére nem születik érdemi politikai válasz, a ma még részleges törésvonalak mély, rendszerszintű szakadékká mélyülhetnek. A tét tehát nem pusztán az, hogy mely pártok nyerik meg a következő választást, hanem az, hogy a nyugat-európai államok képesek-e ismét hihetően biztosítani a rendet, a politikai képviselőket és a közös nemzeti keret fenntartását. E folyamatok kezelését nem lehet kizárólag technikai, jogi vagy adminisztratív kérdésként felfogni: **valójában politikai tekintélyről, közösségi bizalomról és az állam alapvető védelmi funkciójáról van szó.** E nélkül a balkanizáció logikája önálló politikai erővé válhat.

I. A HELYHATÓSÁGI ÉS DEVOLÚCIÓS VÁLASZTÁSOK EREDMÉNYEI ÉS KÖVETKEZMÉNYEI AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁGBAN

Forrás: Sky News

2026. május 7-én Nagy-Britannia egyetlen nap alatt háromszor is választott: Skóciában és Walesben a regionális nemzeti parlamenteket újították meg, Angliában pedig több mint ötezer önkormányzati mandátum sorsáról döntöttek. A részeredmények külön-külön is figyelemre

méltók, együtt azonban egy nagyobb folyamatba illeszkednek. Ennek eredménye a brit politikai rend fokozatos töredezése és az a bizalomvesztés, amely egyszerre érinti a közösségek egymáshoz, valamint az állampolgároknak az intézményeikhez fűződő viszonyát.

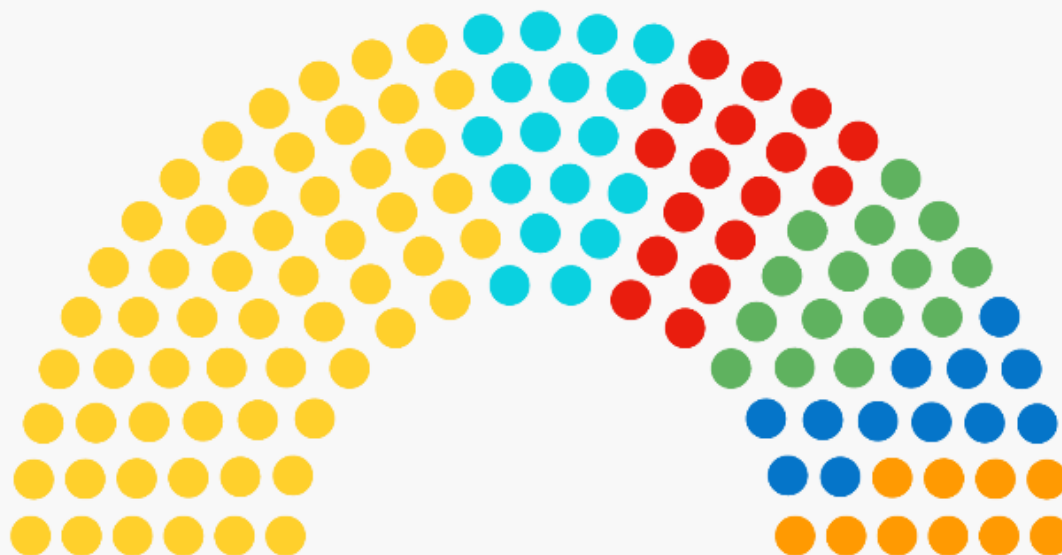
SKÓCIA

A kormányzó Skót Nemzeti Párt (SNP) megőrizte vezető pozícióját és sorozatban ötödik alkalommal maradt a legnagyobb erő a parlamentben: John Swinney első miniszter kisebbségi kormánya folytatódhat. A párt mandátumszáma azonban a 2021-es 64-ről 58-ra csökkent, így jóval a többséget jelentő 65 fős küszöb alatt maradt. A meglepetést a mögötte kialakult mezőny adta: a Munkáspárt 22-ről 17-re esett vissza, a jobboldali-szuverenista Reform UK pedig a gyakorlatilag nulláról 17 mandátumig jutott, holtversenyben a második helyre kerülve.

A Skót Konzervatív Párt összeomlott (31-ről 12-re), a Skót Zöldek csaknem megduplázták frakciójukat (8-ről 15-re), a Liberális Demokraták pedig 4-ről 10 helyre erősödtek. Az 53 százalékos részvétel mellett az összkép az eddig megszokott kétpólusú unionista–nacionalista

Skót parlamenti választási eredmények 2026

Mandátumok száma páronként, a többséghez 65 mandátum kell

● SNP **58**

● Munkáspárt **17**

● Reform UK **17**

● Skót Zöldek **15**

● Konzervatívok **12**

● Liberális Demokraták **10**

Frissítve: 2026. május 9.

Forrás: BBC

BBC

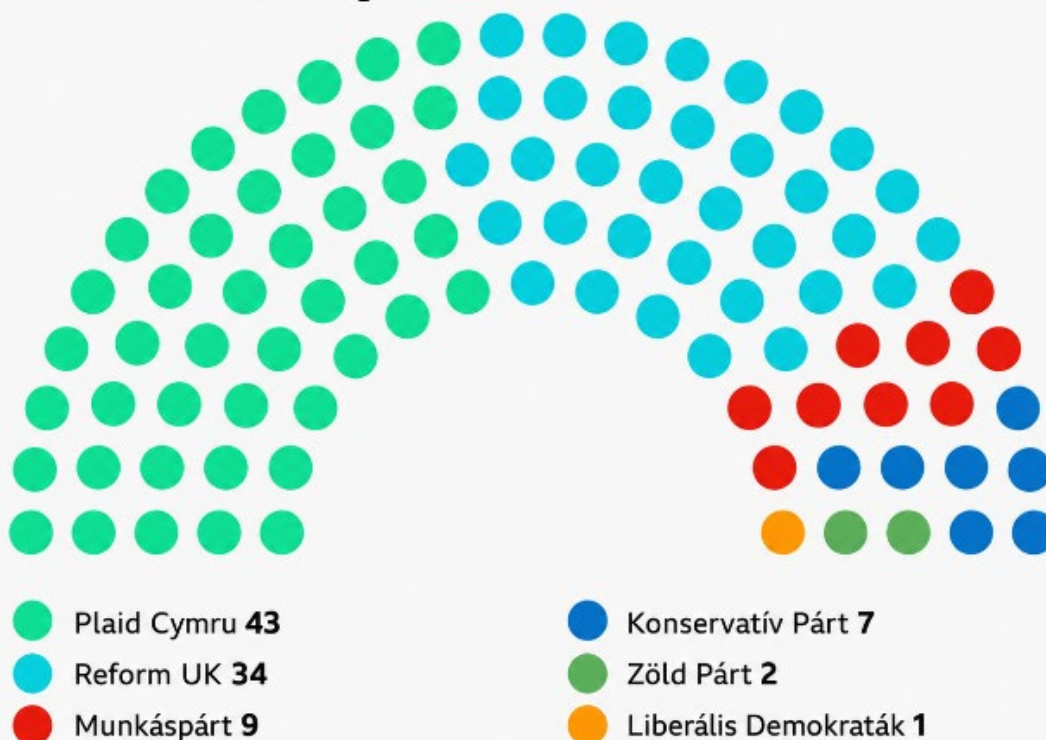
logika fellazulására mutat: a szavazatok minden korábbinál több irányba szóródtak, a szuverenista jobboldal és a zöld baloldal megerősödését hozva. ([BBC](#))

WALES

Walesben a választás történelmi fordulatot hozott. Az új, 60-ról 96 főre bővített és arányos listás rendszerben megújított Senedd első megmérettetésén a Munkáspárt elveszítette kormányzati szerepét és legnagyobb párt státuszát – első ízben azóta, hogy regionális parlamenti választásokat tartanak Walesben. Ezzel véget ért a Munkáspárt lényegében az 1920-as évek óta tartó dominanciája a tartományban.

A walesi parlamenti választás eredményei 2026

Az egyes pártok által megnyert mandátumok száma,
49 mandátum a többséghez

Frissítve: 2026. május 8. 18:33

BBC

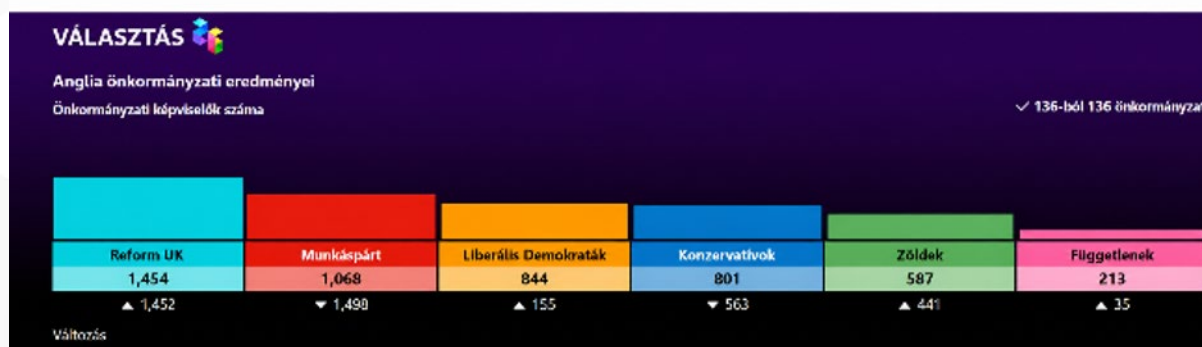
Forrás: BBC

A nacionalista Plaid Cymru lett a legnagyobb erő 43 mandátummal, mögötte a Reform UK végzett 34 hellyel; a Munkáspárt történelmi mélypontra, a harmadik helyre szorult, és mindössze 9 mandátumot szerzett. A Konzervatívok 7, a Zöldek – első alkalommal a Seneddbe jutva – 2 helyet kaptak. A fordulat szimbolikus tetőpontja, hogy Eluned Morgan első miniszter

saját választókerületében sem tudott mandátumot szerezni, ezzel ő lett az első kormányfő, aki hivatali ideje alatt elveszítette mandátumát az Egyesült Királyságban. Az 51,7 százalékos részvétel a walesi választások történetében rekordnak számít. ([BBC](#))

ANGLIA

Angliában összesen 5066 önkormányzati helyről döntöttek 136 testületben, köztük mind a 32 londoni kerületben. A nagy nyertes a Reform UK volt: a párt mintegy 1450 mandátumot szerzett és tizennégy testületben jutott többséghez, többek között a hagyományosan munkáspárti északkeleti régió több bástyájában. A Munkáspárt súlyos vereséget szenvedett: mintegy 1500 mandátumot és 40 helyi tanácsot veszített. A Konzervatív Párt összeomlása a vidéki, megyei fellegrákokban folytatódott (563 elvesztett önkormányzati képviselői szék, tíz testület). A Zöldek tovább erősödtek (közel 600-zal több mandátum, 5 tanács) és először nyertek közvetlenül választott polgármesteri tisztséget. A Liberális Demokraták is gyarapodtak. A pártok közötti egyensúly felbomlását jól jelzi, hogy a „tiszta többség nélküli” (*no overall control*) testületek száma jelentősen nőtt. Egy parlamenti választáson a BBC országos vetítése [szerint](#) a Reform a szavazatok mintegy 26, a Munkáspárt 17 (a 2024-es 34-ről), a Konzervatívok 17, a Liberális Demokraták 16, a Zöldek pedig nagyjából 18 százalékát szerezték volna meg.

Forrás: BBC

Az angol eredmény nem pusztán egyfajta kormányellenes hangulatra, hanem a klasszikus kétpártrendszer eróziójára mutat rá. A Reform nem a perifériáról, hanem a két nagy párt szavazóbázisának törzstáborából vitt szavazókat – egyszerre szorongatva a Konzervatívokat és a Munkáspártot –, miközben a Zöldek és a Liberális Demokraták a városi, illetve a déli liberális szavazókat szerezték meg maguknak. Az eredmény egy mind sokszínűbb, de mind kevésbé stabil politikai térképet körvonalaz. ([BBC](#))

BIZALMI VÁLSÁG ÉS A MUNKÁSPÁRT LÁZADÁSA STARMER ELLEN

A választási vereség a Munkáspárton belül mély vezetési válságot szült. A feszültségek már a szavazás előtt a felszínre törtek: a Peter Mandelson washingtoni nagyköveti kinevezése körüli – a Jeffrey Epsteinhez fűződő kapcsolata miatt kirobbant – botrány, valamint a miniszterelnök kabinetfőnökének (Morgan McSweeney) és kommunikációs igazgatójának (Tim Allan) távozása már februárban arra készítette a Skót Munkáspárt vezetőjét, Anas Sarwart, hogy nyilvánosan Keir Starmer lemondását követelje. A májusi vereség után azonban a folyamat felgyorsult: május közepére több mint kilencven munkáspárti képviselő szólította fel a miniszterelnököt lemondásra vagy a távozása ütemezésének kijelölésére. Lemondott többek között Wes Streeting egészségügyi miniszter, valamint több államtitkár is. Sokan az egészségügyi tárca volt vezetőjét várták Starmer utódjaként, Streeting végül nem indított nyílt kihívást; ebben szerepet játszhatott, hogy a Munkáspárt tagjai között végzett felmérések szerint gyenge esélyei lettek volna Starmerral szemben.

Forrás: Temilade Adelaja/Reuters

Azóta a legelszántabb kihívóként a csak „Észak Királya” néven emlegetett Andy Burnham, Manchester régió polgármestere lépett színre – a párttagság körében jelenleg ő a

legnépszerűbb munkáspárti politikus, ugyanakkor mindeddig nem rendelkezett egyéni képviselői mandátummal. Burnham parlamentbe vezető útját a párt vezető testülete próbálta megakadályozni időközi választáson való indulásának elutasításával, de ez végül sikertelennek bizonyult: a politikus a megüresedő makerfieldi körzetben méretteti meg magát június 18-án, és a napokban azt is kijelentette, hogy győzelme esetén kihívja Starmert a [pártvezetésért](#). Starmer eddig dacosan kitartott és bejelentette, hogy áll a kihívás elébe. Egy ilyen eljárás megindításához a párt szabályai szerint az alsóházi frakció 20 százalékának, jelenleg nagyjából 80–81 képviselő támogatása szükséges. A Munkáspártot körbelengő bizonytalanság a pénzpiacokon is éreztette hatását.

A három választás közös nevezője így nem pusztán egyetlen párt győzelme vagy veresége, hanem az évszázadok óta statikus politikai tér töredezetté válása – egyfajta belső balkanizáció. Egyrészt a nemzeti törésvonalak mentén: az SNP, a walesi Plaid Cymru és Észak-Írországból a szintén nacionalista Sinn Féin egyidejű vezető szerepével először fordul elő, hogy mindhárom régiós parlament élén a londoni berendezkedéssel szemben álló, szuverenista erő áll. Másrészt a pártrendszer szintjén: a két nagy néppárt évszázados váltógazdaságának kárára megerősödött a jobboldali Reform és a radikális baloldali Zöldek, akik egyaránt a fennálló politikai elittel szemben határozzák meg magukat, és győzelmük esetére az azzal való teljes szakítást helyezik kilátásba.

E töredezés mögött a bizalom kettős leépülése húzódik. Vízszintesen: a közösségek – régiók, nemzetek, város és vidék, őshonos és bevándorló rétegek – közötti kohézió gyengül, a politika egyre inkább identitás és hovatartozás alapján szerveződik. Függőlegesen: az állampolgárok bizalma az intézményekben – a kormányzatban, a pártrendszerben, a rendőrségben, a határok ellenőrzésében – tartósan erodálódik. A Reform térnyerése és a Munkáspárt beháborúja ugyanannak az éremnek a két oldala: a választók egy része új politikai szereplőkhöz fordul, a régi felépítmény pedig befelé fordulva keresi a felelősöket.

Forrás: Getty Images

Magyar és európai nézőpontból a brit belpolitikai válság nem elszigetelt jelenség, hanem intő jel. A hagyományos centрупártok Nyugat-Európa számos országában elveszítették a kapcsolatot saját szavazóikkal. Ennek eredménye pedig minden bizonnyal ugyancsak a patrióta és a radikális baloldali tömörülések előretörése, illetve a régi elit elkeseredett hátvédharca lesz.

II. TÁRSADALMI VÁLSÁG AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁGBAN: BRUTÁLIS BŰNCSELEKMÉNYEK, MEGRENDÜLT BIZALOM

2025 decemberében egy látszólag hétköznapi utcai incidens végzett egy 18 éves lengyel származású brit egyetemistával Southamptonban. Az eset azonban hónapokkal később, a tárgyalás és a rendőrségi testkamera-felvételek nyilvánosságra kerülésekor robbant valódi politikai és társadalmi bombaként 2026 májusa végén. Henry Nowak halála ma már nem csupán egy tragikus bűnügy, hanem a brit állami intézményekbe vetett közbizalom erodálásának és a rendőrségi, valamint a politikai felelősségvállalás válságának szimbóluma is.

2025. december 3-án éjjel fél tizenkettő körül Nowak a Southampton Portswood negyedében gyalogolt, amikor verbális konfliktusba keveredett Vickrum Digwával, egy 23 éves szikh férfival. Digwa összesen öt szúrást ejtett rajta egy 21 centiméteres pengéjű késsel, köztük egy halálos mellkasi sebet. A szomszédok hívtak rendőrt, miután hallották, ahogy Nowak segítségért kiált. A helyszínre érkező rendőrök észlelték, hogy Digwa turbánja leesett a fejről, Digwa pedig azt

állította, hogy Nowak [rasszista jelzőkkel illette](#) és megütötte. A rendőrök ennek alapján a haldokló Nowakot bilincseltek meg, rasszista indítékú tettlegesség gyanújával. [Nowak közölte a rendőrökkel, hogy megkéselték](#), de az egyenruhások nem hittek neki. Az áldozat a helyszínen belehalt a sérüléseibe.

Forrás: Hampshire police/PA Media

A southamptoni koronabíróság előtt Digwa [tagadta](#) a gyilkosságot, az emberölés és a nyilvános helyen viselt kés vádját, önvédelemre hivatkozott. Anyja, Kiran Kaur azért került a vádlottak padjára, mert a helyszínről elvitte és elrejtette a gyilkos fegyvert. Az esküdszék 2026. május 28-án elutasította az önvédelmi érvet: Digwát gyilkosságban és közterületen viselt penge birtoklásában, anyját pedig az elkövető segítségében mondta ki bűnösnek. Digwa életfogytiglani fegyházbüntetést kapott, leghamarabb 21 év elteltével szabadulhat. A bíró az [ítélet](#) indoklásában tíz súlyosító körülményt rögzített – köztük a többszörös szúrást, az áldozat szenvedésének filmezését, a bizonyítékok eltüntetését és a rendőrök szándékos félrevezetését – egyértelműen megállapítva, hogy Digwa hazugságai vezettek Henry Nowak megbilincseléséhez, miközben a fiatalember haldoklott.

Forrás: The Guardian

A bírósági ítéletet és a testkamera-felvételek nyilvánosságra kerülését követően 2026. június 2-án este jelentős [tömeg gyűlt össze](#) a southamptoni rendőrőrs előtt. A demonstrálók és a rendőrök között hamar elharapódtak az indulatok: [21 tüntetőt](#) előállítottak, [11 rendőr](#) megsérült.

A rendőrség és a politikai vezetés reakciója nem csillapította a kedélyeket. A Hampshire és Isle of Wight Constabulary rendőrfőnöke, Alexis Boon annyit közölt, hogy az érintett tisztek „*felelősséggel tartoznak tetteikért*”, de azt kérte, hogy cselekedeteiket „*tisztességes és átlátható eljárásban ítéljék meg*”. A három rendőr továbbra is szolgálatban maradt, bár egyikük az azóta eltelt időben önként felmondott. Egyelőre csak tanúként kezelik mindhármukat. A Független Rendőrségi Felügyeleti Iroda (IOPC) [vizsgálatot indított](#), amely kiterjed a bilincshasználatra és az elsősegélynyújtásra is. A hivatal közlése szerint az érintett rendőröket egyelőre tanúként kezelik, de státuszukat a vizsgálat előrehaladtával felülvizsgálhatják.

Forrás: Hampshire és Isle of Wight rendőrsége

A politikai vita középpontjába a rendőrségi kettős mérce – azaz a „two-tier policing” – fogalma került. Nigel Farage, a Reform UK vezetője június 3-án az [X-en közölte](#): „Mindenki számára nyilvánvaló, kivéve Keir Starmer, hogy Britanniában kettős mércéjű rendőrség működik. Az emberek millióinak dühét az váltja ki, hogy elveszítették a bizalmukat az igazságszolgáltatás egyenlő elbánásában. Egy Reform-kormány véget vetne a kétszintű rendőrségnek.” A [fogalom lényege](#): a kritikusok szerint a brit rendőrség a rasszizmus vádjának elkerülése érdekében eltérő szigorral lép fel fehér többségi és kisebbségi elkövetőkkel szemben – utóbbiak javára. A Nowak-ügyben ez azt jelenti, hogy a rendőrök azonnal hitelt adtak Digwa hamis vádjának a rasszista indítékú támadásról, és a haldokló fehér áldozatot bilincseltek meg. Keir Starmer sajnálatosnak [minősítette](#) az esetet és együttérzését fejezte ki az áldozat családjával. Ugyanakkor a brit miniszterelnök nemcsak a „two-tier policing” vádját utasította vissza, hanem a jobboldali értelmezési keret egészét támadta. Farage-t káoszkelteással, [Elon Muskot](#) a brit közélet hergelésével vádolta, [J. D. Vance](#) amerikai alelnök megszólalását pedig külföldi beavatkozásként állította be.

Forrás: X/Tommy Robinson

A southamptoni események után 2026. június 8-án este egy szudáni menekült, Hadi Alodid – az egyik szemtanú által rögzített, a közösségi médiában is terjedő videófelvételen látható módon – Észak-Belfast nyílt utcáján [konyhakéssel támadt](#) Stephen Ogilvie-ra, és a földön fekvő áldozat fejét és nyakát célzó szúró, illetve vágó mozdulatokat tett. Az ügyben gyilkossági kísérlet miatt emeltek vádat; Ogilvie súlyos, maradandó sérüléseket szenvedett, elveszítette bal szemét, és mély vágások érték a fejét, arcát és hátát. Több járókelő közbelépett és lefogta a támadót a rendőrség megérkeztéig. Hadi Alodid 30 éves szudáni állampolgár, aki 2023-ban Dublinon keresztül érkezett Belfastba, ott menedékkjogot kért, majd menekültstátuszt és 2028-ig szóló tartózkodási engedélyt kapott.

A merényletet követően a felvétel [rövid időn belül terjedni kezdett](#) a közösségi médiában, és jobboldali aktivisták tömegesen [szóltattak](#) fel tiltakozásra. Ami bevándorlásellenes tüntetesként indult, az gyorsan zavargássá fajult. Maszkos férfiak Belfast több negyedében

házakat, gépjárműveket és egy buszt gyújtottak fel. A zavargások Skóciára is áttértek, Glasgowban három személyt tartóztattak le. Az észak-írországi megmozdulások második éjszakáján a hatóságok vízágyúkat vetettek be. Az egész tartományban jelentős közlekedési korlátozásokat vezettek be, több iskola korán bezárt, és Belfast városközpontja szinte teljesen elnéptelenedett.

A Nowak-gyilkosság és a belfasti merénylet nem elszigetelt bűnesetek voltak, hanem egy mélyebb társadalmi válság tünete. A harmadik világból érkező tömeges bevándorlás – amelyet a brit politikai osztály évtizedeken át tabusított és kezeletlenül hagyott – láthatóan felőrli a társadalmi kohéziót: az egymást követő erőszakos cselekmények és az azokat kísérő zavargások egy olyan ország képét mutatják, amelynek intézményei egyre kevésbé képesek megőrizni a közrendet és a polgárok biztonságát.

Forrás: PA/PA Wire/dpa/picture alliance

Ennek egyik legszembetűnőbb jele az intézményekbe vetett bizalom eróziója. A Nowak-ügy megmutatta, hogy a rendőrség – amelynek elsődleges feladata az állampolgárok védelme – egy haldokló fiatal férfit bilincselte meg, miközben a gyilkosa szabadon állt mellette, és hazudott róla. A politikum válasza azonban ennél is beszédesebb. Keir Starmer 2020-ban a brit parlament George Floyd [emlékére](#) tartott egyperces néma csendje után azt írta: „Halála legyen a változás katalizátora.” Később nyilvánosan letérdelt, egy amerikai állampolgár haláláért szolidaritását demonstrálva. Ezúttal azonban, amikor egy riporter [megkérdezte](#) David Lammyt, a

miniszterelnök-helyettest, hogy letérdelne-e Henry Nowak emlékére, egy brit fiatalember emlékére, akit a saját hazájában késeltek halálra és bilincseltek meg haldoklás közben, Lammy egy pillanatnyi zavar után nemmel válaszolt.

Ez a kettős mérce nem politikai következetlenség, hanem egy mélyebb szemléletmód tükré – annak a szemléletmódnak, amely a saját polgárainak jogos félelmeit rendre „szélsőjobbaldali uszításnak” bélyegzi, miközben képtelen értékelhető választ adni a felszínre törő valóságra. A folyamat iránya súlyos aggodalomra ad okot: az Egyesült Királyság vészesen közelít a politikai destabilizáció felé. Az egymást követő merényletek és az intézmények látványos tehetetlensége egy olyan ponton találkoznak, ahol az állampolgári türelem elfogy. Az erősödő polgári fellépés – amely ma még tüntetés és zavargás formájában jelentkezik – szükségszerűen élesebb konfliktusokat fog szülni a brit őslakosok és a bevándorló közösségek között. Ahol az állam nem védi meg a polgárait, ott a polgárok védekezni kezdenek – és az ebből fakadó összecsapásokért a felelősség elsősorban nem a tüntetőket, hanem azt a politikai fősodort terheli, amely évtizedeken át tagadta a problémát.

Forrás: AP Photo

III. KÖVETKEZMÉNYEK EURÓPÁRA NÉZVE: A BALKANIZÁCIÓ LOGIKÁJA

Nagy-Britanniában a politikai elégedetlenség, a közbiztonsági félelmek és a migráció körüli viták ma már nem különálló jelenségek. Egyetlen folyamat különböző megnyilvánulásai: annak a

bizalomvesztésnek, amely fokozatosan felőrli a közösségek közötti kapcsolatokat, és aláássa az állampolgárok hitét az intézményekben. A brit helyhatósági választások eredményei, az országot megrázó brutális bűncselekmények és az ezek nyomán kibontakozó társadalmi feszültségek nem csupán brit belpolitikai fejlemények. Sokkal inkább egy olyan európai folyamat előrehaladott állapotát mutatják meg, amelynek jelei Németországban, Franciaországban és más nyugat-európai országokban is egyre szembetűnőbbek.

Forrás: Open Access Government

A bizalomválság politikai következményei már nemcsak Nagy-Britanniában tapasztalhatók. Európa több meghatározó országában is egyre nehezebbé válik a hagyományos politikai pártok számára, hogy választ adjanak azokra a kérdésekre, amelyek a választók jelentős részét foglalkoztatják. A migráció, a közbiztonság, a gazdasági bizonytalanság és az állami cselekvőképesség megítélése körüli viták fokozatosan átrendezik a politikai erőviszonyokat. Németországban 2026 júniusára az Alternatíva Németországért (AfD) támogatottsága történelmi csúcsra emelkedett: egy országos [felmérés szerint](#) a párt 29 százalékon állt, miközben a CDU/CSU 21, az SPD pedig mindössze 12 százalékos támogatottságot élvezett. Ez

azt jelenti, hogy a német politika két hagyományos nagy pártja együtt is alig előzi meg azt az erőt, amelyet korábban a politikai centrumon kívülre próbáltak szorítani.

Franciaországban hasonló [átrendeződés figyelhető meg](#): a Marine Le Pen, illetve jogi akadályoztatása esetén Jordan Bardella által fémjelzett Nemzeti Tömörülés továbbra is az egyik legerősebb politikai pólus maradt, miközben a centrista és baloldali tábor megosztottsága a 2027-es elnökválasztás előtt egyre látványosabbá válik. A választók jelentős része nem egyszerűen új programokat keres, hanem olyan szereplőket, akik szerintük képesek visszaállítani a rendet, kezelni a migráció következményeit és helyreállítani az állam cselekvőképességébe vetett hitet.

Forrás: Jean-Francois Badias / AP

A politikai átrendeződés mögött ugyanakkor nem pusztán közéleti hangulatváltozás vagy protestszavazás áll. A bizalom megrendülését sok választó konkrét társadalmi problémákhoz köti, amelyek közül a migráció és annak következményei kiemelt helyet foglalnak el. Bár a migrációs nyomás az elmúlt években mérséklődött, Európa migrációs kihívásai korántsem tűntek el. 2025-ben közel 178 ezer illegális határátlépést [regisztráltak](#) az Európai Unió külső határain, miközben 669 400 nem uniós állampolgár nyújtott be első alkalommal

menedékkérelmet az EU tagállamaiban. Az EU-tagállamok ugyanebben az évben 361 325 menedékkérőnek biztosítottak valamilyen védelmi státuszt. A terhek ráadásul nem egyenletesen oszlanak meg: az első alkalommal benyújtott menedékkérelmek 2025-ben főként Spanyolországra, Olaszországra, Franciaországra, Németországra és Görögországra [koncentrálódtak](#); ez az öt ország együtt az EU-s első kérelmek 83 százalékát adta. A migráció következményei elsősorban azokban az államokban válnak a politikai vita meghatározó elemévé, ahol a társadalmi integráció, a közbiztonság és az állami kapacitások kérdése egyszerre jelenik meg a közéletben.

Forrás: Franciaország Belügyminisztériuma

A brit példa figyelmeztető ereje éppen abban rejlik, hogy a közbiztonsági ügyek, a migráció körüli viták és a politikai elégedetlenség már nem különálló tényezőkként jelennek meg, hanem egymást erősítő folyamatokként. Hasonló mintázat látható a kontinensen is. A [mannheimi](#), a [solingeni](#) és az [aschaffenburgi](#) támadások, valamint a 2025-ös [mulhouse-i kékes merénylet](#) nem pusztán közbiztonsági kérdésekké váltak, hanem a politikai viták központi témáivá is. A közvélemény egyre gyakrabban teszi fel ugyanazt a kérdést: képes-e az állam megvédeni polgárait, és képes-e kezelni azokat a társadalmi feszültségeket, amelyek a migráció, az integráció és a radikalizáció körül alakultak ki? Az Europol 2025-ös, a 2024-es évre vonatkozó [terrorizmusról szóló helyzetjelentése szerint](#) 14 uniós tagállam összesen 58 terrortámadást jelentett, miközben 449 személyt tartóztattak le terrorizmussal összefüggő bűncselekmények miatt. Ezek a számok nem azt bizonyítják, hogy minden közbiztonsági probléma a migrációból

fakad. Azt azonban világosan jelzik, hogy az integráció, a radikalizáció és az állami kontroll kérdése Európa-szerte a politikai bizalomvesztés egyik meghatározó tényezőjévé vált.

E folyamatot – a brit fejleményekhez hasonlóan – érdemes óvatosan, de pontosan a balkanizáció logikájaként leírni. Ma még nem területi szétesésről vagy államok felbomlásáról van szó, hanem arról az állapotról, amikor fokozatosan meggyengül a közös politikai közösség érzése, miközben csökken a közösségek közötti és az intézmények iránti bizalom. A brit példa azért különösen figyelemre méltó, mert megmutatja, milyen következményekkel járhat, ha a társadalom egy része már nem hiszi el, hogy az állam képes rendet tartani, míg a másik része minden biztonsági aggodalmat politikai túlzásként vagy szélsőséges reakcióként értelmez. Ilyen körülmények között nemcsak a különböző közösségek közötti bizalom sérül, hanem az állampolgárok és az intézmények közötti kapcsolat is fokozatosan gyengül. A rendőrség, a bíróságok, a média és a politikai elit egyaránt a hitelességi vita részévé válik.

A hitelesség eróziója nem csupán politikai benyomás, hanem mérhető társadalmi jelenség is. A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) 2025-ös, „*Government at a Glance*” című [jelentése szerint](#) a tagállamokban átlagosan mindössze a lakosság 39 százaléka bízik magas vagy mérsékelten magas szinten saját nemzeti kormányában, miközben 44 százalék alacsony fokú vagy semmilyen bizalmat nem táplál iránta. Az Eurofound [2025-ös polarizációs jelentése](#) hasonló következtetésre jutott: a politikai intézmények hitelessége több társadalmi csoport esetében tartósan sérült, miközben a megosztottság különösen a migráció, az identitás és a demokratikus részvétel kérdései körül erősödik. Ezek az adatok arra utalnak, hogy a társadalmi feszültségek mögött nem csupán egyes szakpolitikai viták húzódnak meg. Egyre több európai országban a közös politikai közösséghez való viszony válik vitatottá, ami hosszabb távon tovább gyengítheti a társadalmi kohéziót.

Ebben a helyzetben az [Európai Unió migrációs paktuma](#) egy ellentmondásos intézményi válasznak tekinthető, amely aligha jelent önmagában megoldást a kialakult társadalmi feszültségekre. A paktum elsődlegesen az uniós menekültügyi rendszer működésének javítására, az eljárások egységesítésére, a felelősség megosztására és a külső határok igazgatására [összpontosít](#). Ezek szükséges eszközök lehetnek egy működő rendszer fenntartásához, ugyanakkor alapvetően adminisztratív és jogi válaszokat kínálnak egy olyan problémára, amely egyre inkább társadalmi és politikai természetű. A kötelező szolidaritás

pedig olyan terheket ró azokra a tagállamokra, amelyek mindmáig sikeresen óvták meg a társadalmukat, ami önmagában alkalmas lehet az összeurópai feszültségek áttérjedésére. A hitelesség helyreállítására, a közösségek közötti feszültségek csökkentésére vagy az integrációval kapcsolatos aggodalmak kezelésére így nem lehet megfelelő választ adni.

Forrás: Európai Bizottság

A brit tapasztalat legfontosabb tanulsága, hogy a társadalmi feszültségek és a bizalom eróziója hosszú ideig elszigetelt jelenségek sorozatának tűnhetnek, mielőtt a politikai rendszer egészét formáló tényezővé válnának. A jelenlegi európai folyamatok alapján egyre több jel utal arra, hogy azok a törésvonalak, amelyek ma Nagy-Britanniában különösen élesen láthatók, más nyugat-európai országokban is fokozatosan erősödnek. A különbség elsősorban nem a jelenség természetében, hanem annak előrehaladottságában rejlik. Nagy-Britannia ezért nem kivételként, hanem figyelmeztetésként szolgál Európa számára. A kérdés ma már nem az, hogy hasonló feszültségek megjelennek-e Európa más országaiban, hanem az, hogy milyen gyorsan és milyen mélységben bontakoznak ki.

IV. ÖSSZEGZÉS

Nagy-Britannia ma annak a politikai balkanizációnak az előrehaladott állapotát mutatja, amely hosszú ideig a felszín alatt érlelődött. A közös politikai keret repedései mára a pártrendszert, a közbiztonságot és az intézmények hitelességét egyaránt tépázzák. Ami korábban különálló politikai, társadalmi és intézményi feszültségnek tűnt, mára egyetlen szerkezeti válsággá rendeződik.

A választási térkép széttöredezése, a regionális szuverenista erők megerősödése, a Reform UK áttörése, a rendőrségi kettős mérce körüli vita és a migrációhoz kötődő társadalmi feszültségek ugyanannak a válságnak különböző megnyilvánulásai: az állam egyre kevésbé képes egységes politikai közösségként megszólítani és megvédeni saját társadalmát.

Nagy-Britannia azért különösen fontos európai eset, mert előrehaladott formában mutatja meg, hová vezethet a bizalom, a rendfenntartó tekintély és a közös politikai nyelv egyidejű eróziója. Németországban, Franciaországban és más nyugat-európai országokban ugyanazok a kérdések sűrűsödnek politikai törésvonalakká: ki ellenőrzi a határokat, ki tartja fenn a rendet, ki érvényesíti pártatlanul a törvényt, és ki képes még hitelesen képviselni a többségi társadalmak biztonsági igényeit?

A balkanizáció ebben az értelemben a közös politikai nyelv, az intézményi bizalom és az állampolgári lojalitás fokozatos felbomlását jelenti. Ha e folyamatokra nincs érdemi válasz, a részleges törésvonalak önálló politikai renddé szilárdulhatnak. Nagy-Britannia ezért nem távoli kivétel, hanem annak kézzelfogható előképe, milyen árat fizet Európa, ha az állam elveszíti rendteremtő tekintélyét.